

Herra Þorsteinn Pálsson, forsætisráðherra

Undanfarna daga og vikur hafa birst í fjölmiðlum fréttir af viðbrögðum ríkisstjórnarinnar við efnahagsvanda þjóðarinnar. Þar kemur fram að skipuð hefur verið ráðgefandi nefnd til handa ríkisstjórninni.

Við fögnum því vissulega að hún skuli nýta sér það frumkvæði sem býr með landsmönnum og leita sér ráða utan eigin raða til lausnar hinum margháttuðu vandamálum sem hún þarf að takast á við. Hitt finnst okkur þó dapurlegt hversu einlitur þessi einkynja hópur er og hversu hinn einhæfi reynsluheimur hans takmarkar honum sýn á þau vandamál sem við blasa. Skýrsla þessarar nefndar birtist okkur sem og öðrum landsmönnum í dagblöðum þar sem yfirskriftin er: „Árangur aðgerða ræðst af því að jafnvægi náist í ríkisbúskapnum.“

Nefndin er skipuð körlum sem gegna forystuhlutverki í efnahagslífinu. Lausnir þeirra eru því bundnar við hag fyrirtækja og afkomumöguleika þeirra. Ekki efum við þörfina á að bæta þeirra hag en bendum á að ekki er síður þörf á að bæta hag heimilanna. Fullyrðum raunar að þetta tvennt verði ekki sundurslitið og því ekki farsælt að skoða einungis annað af tvennu.

Því förum við þess á leit við þig að þú setjir á laggirnar aðra nefnd skipaða konum til að rétta þessa slag-síðu. Kemur þar tvennt til.

Í fyrsta lagi: Þær ráðstafanir sem ráðgjafanefndin leggur til bitna hvað harðast á konum. Það er einróma álit allra að launalækkun nái fyrst og fremst til opinberra starfsmanna og þeirra sem vinna samkvæmt umsómdum töxtum. Það þarf ekki að segja þér það, Þorsteinn, sem hefur undir höndum alls konar kannanir og þar af leiðandi sannanir, að í þessum hópum eru konur lang fjölmennastar. Við þurfum heldur ekki að benda þér á að í tekjum eru konur varla hálfdrættingar á við karla. Það er ekki vegna þess að þær vinni síður en karlar (þú hefur líka undir höndunum kannanir sem sýna að vinnutími kvenna er miklu lengri en karla) heldur vegna þess hve störf kvenna eru vanmetin. Því er varla af nokkru að taka hjá konum og vonum við að þú hugsir til enda sjálfur hverjar afleiðingar það hefði ef laun þeirra lækkuðu; fyrir þær sjálfar, börnin, sem í þúsundatali eru á framfæri einstæðrar móður og fjölskyldur almennt í landinu, aldraða og fatlaða. Að ekki sé talað um ef í ofanálag á að hækka vexti húsnæðislána án þess að nokkur trygging sé fyrir því að aðrir vextir eða verðlag lækki.

Þú hefur sjálfur haft þær áhyggjur af fjölskyldum þessa lands að þú skipaðir heila nefnd til að kanna aðstæður þeirra og koma með tillögur til úrbóta. Það er ef til vill kaldhæðni örslaganna að á sama tíma og fjölskyldunefndin þín leggur til að opinberum starfsmönnum sem eiga að annast börnin okkar verði að fjölga um fimm til sex hundruð stingur forstjóranefndin upp á að opinberum starfsmönnum verði fækkað um þúsund. Hvar ætla þeir að fækka? Á toppnum? Það finnst okkur að óreyndu harla ólíklegt og byður í grun að þeir eigi við í þjónustu og umönnunarstörfum, „þessum óarðbæru“ sem mörgum finnst svo grúplagt að konur vinni ólaunuð inni á heimilunum.

Þá viljum við minna á að þetta er ekki fyrsta atlagan sem er gerð að launafólki, körlum og konum á þessu ári. Við höfum mátt pola matarskatt, tvær gengisfellingar með tilheyrandi afleiðingum, bráðabirgðalög þar sem samningsréttur fólks var afnuminn, samningsrétturinn sem var talinn heilagur þegar lagt var til að laun væru hækkuð með lögum. Er ekki nóg að gert?

Í öðru lagi: Við erum sannfærðar um að tillögur forstjóranefndarinnar og að sumu leyti okkar eigin tillögur í efnahagsmálum eru einungis til að lappa upp á margstagaða flik. Þótt við konur séum nýtnar og stögum og stoppum í lengstu lög vitum við að þar að kemur að betur borgar sig að henda flik og sauma nýja en bæta þegar ekkert er haldið. Sú flik sem nú er orðin gatslitin og handónýtt var í upphafi ekki saumuð af konum heldur körlum einum og óvíst hvort hún passaði nokkurn tíma á nokkurn, ekki einu sinni á þann sem hún var upphaflega ætluð. Málin voru nefnilega vittlaust tekin og mælistikan röng.

Við skorum á þig, Þorsteinn, að þú sýnir nú gott fordæmi og leitir ráða hjá konum um hvernig næsta flik skuli hönnuð og saumuð. Hvetjir síðan til þess að sami háttur verði hafður á alls staðar í þjóðfélaginu, í stjórnkerfinu, bæjar- og sveitarfélögum, verkalyðshreyfingunni, félögum hvers konar og fyrirtækjum. Alls staðar þar sem ráðum er ráðið verði konur kallaðar til og þeim veittur aðgangur að öllum upplýsingum og ákvörðunum, þannig að þær viti hvaða efni er handbært í flikina og geti tekið til við að sníða og sauma.

Við fullyrðum að konur saumi flik sem hæfir karlmönnum líka, því þær vita vel hvað þeim kemur. Þær eru svö sannarlega aldar upp í heimi karla og hafa eigin reynsluheim að auki.

Með kærri kveðju,

Kvennalistakonur.

E.s. Það er löngu ljóst að þið getið þetta ekki einir!

Hjálagt er:

- 1) Tillögur Kvennalistans til jafnvægis og jöfnunar lífskjara í landinu.
- 2) Lítil dæmisaga til skýringar